

TER BESLISSING

Aan

De Staatssecretaris

Handwritten initials

Directie Directe Belastingen

Inlichtingen

10.2.e

T 070-

10.2.e

F 070-

110.2.e@minfin.nl

Datum

10 maart 2016

Notitienummer

DB/2016/90

Rubriek

Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e

Kopie aan

de Minister

PA (2x)

COMM

Bijlage

Brief aan Ombudsman
Notitie bijzondere uitkeringen in de inkomensfeer

notitie

Kamervragen over de problematiek van het 'papieren inkomen'

Via de secretaris-generaal

spoedbehandel cc

Via de directeur-generaal voor Fiscale Zaken

10/3

Via de directeur-generaal Belastingdienst

10/3

Medeparaaf

de directeur AFPO

10/3

comm.

Handwritten initials

Aanleiding

Er zijn Kamervragen gesteld door de leden Voortman en Grashoff (beiden van GroenLinks) over het oplossen van de problematiek rondom het zogenoemde 'papieren inkomen'. De vragen zijn gesteld aan u en aan staatssecretaris Klijnsma.

Strekking van de vragen is of er al een oplossing is gevonden voor deze problematiek die ontstaat door de kwietscheiding van leenbijstand op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) en de doorwerking die dat heeft naar het recht op toeslagen van zelfstandigen. In de vragen wordt verwezen naar de brief die u in juli 2015 over dit onderwerp heeft gestuurd naar de Ombudsman (zie bijlage 1).

Besispunt

Gaat u akkoord met de bijgevoegde beantwoording van de vragen?

In de antwoorden wordt aangegeven dat er nog geen oplossing is gevonden maar dat u samen met staatssecretaris Klijnsma (en andere betrokken partijen) nog aan het onderzoeken bent of een breed gedragen oplossing mogelijk is.

*OK; wel weer
gemakkelijk
verwijzen maken:
je scheldt ie maar
zijn schuld heeft,
en meteen
volgen er klachten
dat als proeg
deuren zijn
inkomen te hoog
wordt!*

Toelichting

Het probleem van het papieren inkomen

Een zelfstandige die met zijn onderneming te weinig verdient om in het levensonderhoud te kunnen voorzien, kan bij de gemeente een beroep doen op een uitkering op grond van het Bbz. Deze uitkering wordt in eerste instantie verstrekt in de vorm van een lening. In het volgende kalenderjaar wordt aan de hand van de jaarstukken beoordeeld of de lening moet worden terugbetaald of

wordt kwijtgescholden, afhankelijk van de vraag of de zelfstandige een inkomen had onder het bijstandsniveau in het jaar waarin de lening werd verstrekt. Als de gemeente de lening kwijtscheldt wordt de Bbz-uitkering een echte bijstandsuitkering die belast is. Het fiscale genietingsmoment van het inkomen is echter het jaar van kwijtschelding en niet het jaar waarin de feitelijke geldstroom heeft plaatsgevonden. Voor de belastingheffing over dit 'papieren inkomen' levert dat doorgaans geen probleem op omdat er ook al loonheffing op is ingehouden. Het 'papieren inkomen' in het jaar van kwijtschelding leidt echter wel tot een probleem in de sfeer van de toeslagen als de zelfstandige in dat jaar met zijn onderneming de terugval te boven is gekomen en er weer feitelijk inkomen is. Fiscaal gezien is er in dat jaar dan sprake van een fors hoger jaarinkomen omdat het feitelijke inkomen wordt verhoogd met het papieren inkomen. Omdat het toetsingsinkomen voor de toeslagen aansluit op het fiscale inkomen kan dat ertoe leiden dat er over dat jaar geen recht meer bestaat op een toeslag of dat dat recht beduidend lager wordt vastgesteld. Reeds verleende voorschotten worden dan teruggevorderd. Het gaat dan met name om huur- en zorgtoeslag.

Naar schatting gaat het jaarlijks om 1500 gevallen waarin deze problematiek zich voordoet.

Eerdere Kamervragen en brief aan Ombudsman

In 2010 en 2013 zijn over het probleem van het 'papieren inkomen' ook Kamervragen gesteld. In 2013 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd te zullen bezien of een oplossing mogelijk is.

In 2014 heeft in dat kader een verkenkend gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de vier grote gemeenten. Die hebben toen aangedrongen op een oplossing in de sfeer van de toeslagen die het mogelijk maakt om het papieren inkomen als bijzonder inkomen te beschouwen voor de vaststelling van het inkomen voor de toeslagen en op dit punt af te wijken van het fiscale inkomen. Omdat dit principiële gezien onwenselijk is (want uitgangspunt is dat B/Toeslagen zelf geen inkomen vaststelt maar het fiscale inkomen gebruikt; bovendien geeft het een risico op precedentwerking en het vergroot de complexiteit van het massale toeslagenproces) heeft u eerder ons negatieve advies op dit punt (zie bijlage 2) overgenomen en ingestemd met een andere fiscale oplossing: de eindheffing. Die oplossing houdt in dat de kwijtschelding van de Bbz-lening als eindheffingsloonbestanddeel wordt aangemerkt. De kwijtschelding blijft dan wel belast maar alleen via een heffing van de gemeente. De Bbz-uitkering verdwijnt daarmee uit het fiscale inkomen van de zelfstandige en telt dan automatisch ook niet meer mee voor de toeslagen. Met SZW en vertegenwoordigers van de grote gemeenten is hier in juni 2015 over gesproken. Gemeenten hebben toen negatief op de eindheffing als oplossing gereageerd met name omdat dat ongewenste gevolgen heeft voor de groep van zelfstandigen die dankzij de leenbijstand de financiële problemen heeft weten te overbruggen en de ondernemingsactiviteiten kan voortzetten. Door de oplossing van de eindheffing zou deze groep de op de Bbz-uitkering ingehouden loonheffing niet meer kunnen verrekenen en zodoende een financieel voordeel mislopen bij de aangifte inkomstenbelasting.

Kort na deze bespreking is de brief verstuurd naar de Ombudsman, die eerder had gepleit voor een structurele oplossing van het probleem van het papieren inkomen. Kort gezegd heeft u in die brief aangegeven dat u samen met staatssecretaris Klijnsma nog zoekt naar een oplossing.

In de Kamervragen wordt naar deze brief verwezen en gevraagd wanneer die oplossing er komen gaat.

Stand van zaken op dit moment

Na verzending van de brief aan de Ombudsman is er samen met SZW gekeken of er nog alternatieve oplossingen mogelijk zijn die kans van slagen hebben. Er zijn wel alternatieve oplossingen denkbaar maar (en dat is de rode draad in dit

Stand van zaken op dit moment

Na verzending van de brief aan de Ombudsman is er samen met SZW gekeken of er nog alternatieve oplossingen mogelijk zijn die kans van slagen hebben. Er zijn wel alternatieve oplossingen denkbaar maar (en dat is de rode draad in dit dossier) aan iedere oplossing kleven weer andere problemen, hetzij van praktische hetzij van beleidsmatige aard. Zo wordt op dit moment door SZW nog bestudeerd of een aanpassing van de systematiek van de Bbz-regeling zelf mogelijk is. Dat geeft echter veel problemen in de uitvoerings sfeer. Ook wordt nog bekeken of het mogelijk is het probleem van het moeten betalen van teruggevorderde toeslag op te lossen via het verlenen van bijzondere bijstand door gemeenten. SZW vindt echter dat dit niet een structurele oplossing kan zijn. Ook de door FIN aangedragen eindheffing als oplossing is nog steeds in beeld. Het door de gemeenten bij deze oplossing opgeworpen probleem dat de zelfstandige heeft omdat hij een financieel voordeel misloopt is weliswaar reëel maar tegelijkertijd wordt onderkend (juist ook door SZW) dat dit een oneigenlijk argument is omdat andere zelfstandigen in vergelijkbare gevallen hetzelfde probleem hebben. Ook het geheel defiscaliseren van de Bbz-uitkering (zoals dat met de artikel 2 fonds uitkeringen is gebeurd) is in beeld als mogelijk alternatief maar dat lijkt voor FIN geen begaanbare weg vanwege de precedentwerking die hiervan uit zou gaan naar vergelijkbare uitkeringen. Voor wat betreft de oplossingsroute via de toeslagen geldt dat FIN voor wat betreft de bezwaren daartegen inmiddels gesteund wordt door W&R (huurtoeslag) en VWS (zorgtoeslag) die te kennen hebben gegeven geen nieuwe uitzondering te willen op het bestaande inkomensbegrip voor de toeslagen. Weliswaar gelden voor de huurtoeslag nu een gelimiteerd aantal uitzonderingen voor specifieke inkomensbestanddelen op grond van het Besluit op de huurtoeslag. Die komen echter voort uit oud hardheidsclausulebeleid van de Minister van VROM uit de tijd van de huursubsidie. Bij de totstandkoming van de Awir zijn die uitzonderingen bij wijze van overgangsrecht gehandhaafd. Voor alle oplossingen geldt dat er sprake is van een extra budgettair beslag op de toeslaguitgaven van circa € 7 miljoen. Als gekozen zou worden voor de bijzondere bijstand als oplossingsvariant zou dit bedrag toegevoegd moeten worden aan het gemeentefonds.

Naar een voor alle partijen aanvaardbare oplossing wordt dus nog gezocht. Of die oplossing er komen gaat is nog onduidelijk maar het ziet er niet naar uit dat dit op korte termijn is te verwachten. De betrokken departementen en de gemeenten hebben elk hun argumenten om niet hun eigen wet- en regelgeving te willen aanpassen. Het is daarom niet uit te sluiten dat de komende maanden een bewindsliedenoverleg nodig is om een een knoop door te hakken. De kans dat de Kamer langzamerhand het geduld gaat verliezen en gaat aandringen op een oplossing is immers reëel.

Handwritten mark

TER BEOORDELING
Aan
de Staatssecretaris

— hoedanig kregen we
nog 20 veel
vpb van Cyprus?

Aub 7 april retour

notitie

— waar is het fabeltje
van uitjagen is budget
van de IVA?
Halfjaarsrapportage

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e
T 070- 10.2.e
F 070- 10.2.e
10.2.e@minfin.nl

Datum
6 april 2016

Notienummer
DGB/2016/1772

Rubriek
Rapportages

Auteur
10.2.e

Van
10.2.e

Kopie aan
PA 2x, Comm

Bijlagen
1

Paraaf
de Staatssecretaris

Handwritten signature

Via
de secretaris-
generaal

Via
DGBel

Handwritten initials: SB 6/4

Medeparaaf
de directeur Financieel-
Economische Zaken

Handwritten initials: JL 6/4

Medeparaaf
de directeur Communicatie

10.2.e

Handwritten initials: RC 6/4

Aanleiding

Bijgaand treft u de (vrijwel) definitieve teksten voor de halfjaarsrapportage aan. Deze teksten zijn kritisch beoordeeld door uw woordvoerder, politiek assistent en FEZ. Een merendeel deel van de teksten is bovendien beoordeeld door het taalteam binnen Communicatie.

De (vrijwel definitieve tekst van de) oplegbrief treft u nog niet aan. Daarvoor geldt een minder strakke deadline, omdat deze niet langs de drukker hoeft. Morgen (donderdag) zullen we een afgestemde versie van de oplegbrief in uw tas doen.

Niet relevant

Niet relevant

Daarnaast zijn er gevolgen van regelgeving die toeslaggerechtigden als onrechtvaardig beschouwen, maar waarbij geen sprake is van fouten. Het gaat in veel van de gevallen om de vaststelling van het toetsingsinkomen, dat ongunstig kan uitvallen voor het recht op toeslag.

- Een voorbeeld hiervan is de regeling voor bijzondere bijstand (BBZ). Soms wordt een lening volgens de BBZ in een later jaar omgezet in bijzondere bijstand, waardoor op het moment van omzetting het (toetsings)inkomen stijgt. Daardoor gaat vaak in dat jaar het recht op de toeslag naar beneden of zelfs verloren. Gemeenten en de ministeries van Sociale Zaken en Financiën zoeken gezamenlijk een oplossing.

Niet relevant

Wat is er veel
onderzocht! bank!
nie 2 opm brief

TER BESLISSING
Aan
de Staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

T 070- 10.2.e
F 070- 10.2.e

10.2.e
@minfin.nl

Datum
28 juni 2016

Notitienummer
DGB/2016/3149

Auteur

10.2.e

Van *RL 20/6*

10.2.e

notitie

Oplossingsrichtingen problematiek Besluit
bijstandverlening zelfstandigen

Paraaf
de Staatssecretaris

fw

Via
de secretaris-generaal

SG: cc

Via
directeur-generaal Belastingdienst

afw.

Via
directeur DGBel

RL 20/6

Paraaf
Dir. ~~DGBZ~~ DB

JTY 20/6

Paraaf
de plv. directeur Communicatie

Rijks

Aanleiding

Tijdens het Algemeen Overleg Belastingdienst met de vaste commissie voor Financiën van 31 maart jl. heeft u toegezegd een schriftelijke reactie te geven op de verkenning van oplossingsrichtingen inzake de zogenoemde Bbz-problematiek. Bijgaand treft u de concept brief aan. De brief wordt mede namens de staatssecretaris van SZW aangeboden. De brief is bijgevoegd en afgestemd met SZW.

*ha!
de
leentijd!*

Tijdens het voortgezet algemeen overleg is de, inmiddels aangenomen, motie Groot-Omtzigt ingediend die de regering verzoeken, een oplossing uit te werken voor dit hardnekkige probleem en daarover te rapporteren in het Belastingplan 2017.

Met u is afgesproken dat de brief voor het zomerreces naar de TK wordt gestuurd.

Beslispunt

- Gaat u akkoord met verzending van de bijgevoegde brief?
- Zo ja, verzoek om bijgevoegde brief te ondertekenen.

Kernpunten

- De problematiek van het 'papieren inkomen' speelt al enige jaren;
- Sinds afgelopen zomer worden in samenwerking tussen Fin, SZW, BZK, VWS, een drietal grote gemeenten en Divosa oplossingen onderzocht;
- Ook hier geldt: 'elk voordeel, heb z'n nadeel', elke oplossingsrichting kent voor- en tegenstanders;
- De eerder aan u voorgelegde oplossing van de eindheffing kan inmiddels de goedkeuring van de genoemde departementen dragen. De

gemeenten zijn hier verdeeld enthousiast over. Eindheffing is de minst slechte optie. Deze optie is dan ook het voorstel in de brief.

- Omzigt stelt voor in situaties waarin de leenbijstand niet geheel of gedeeltelijk hoeft te worden terugbetaald te regelen dat het papieren inkomen bij fictie wordt toegerekend aan het jaar waarin de leenbijstand is ontvangen. Dit is geen goed idee. De gevolgen voor de uitvoering zijn groot, zowel bij gemeenten als bij Belastingdienst;
- Een recent ingebrachte optie door de gemeente Den Haag, waarbij reeds in het jaar van uitkering toetsing en een eventuele omzetting plaatsvindt, blijkt voor gemeenten onwerkbaar. Het risico van een snelle omzetting, waarvan later blijkt dat deze onterecht is, is groot. En de doelgroep ten aanzien waarvan snelle omzetting een optie is, is klein.
- Alle oplossingen kennen allemaal ongeveer de dezelfde budgettaire effecten voor wat betreft meer uit te betalen toeslagen, in totaal ruim € 5 miljoen. Deze effecten zullen gedragen worden door de betreffende toelagende departementen.

Toelichting

Het probleem van het papieren inkomen is al eerder met u besproken. Als bijlage 1 is een notitie gevoegd van begin dit jaar, waarin het proces tot op dat moment staat beschreven, even als een aantal oplossingsrichtingen. Sindsdien zijn er in maart 2016 nog Kamervragen gesteld over de bbz-problematiek en inmiddels lijkt het geduld van de politiek op, gezien het verzoek om de brief en het indienen van de motie. In het laatste AO werd het dossier een 'bloody shame' genoemd.

Er zijn mogelijke oplossingsrichtingen binnen de bijstandssfeer en het Bbz, de toelagensfeer en de fiscaliteit onderzocht. Voorts zijn mede naar aanleiding van het idee van het kamerlid Omtzigt twee toerekeningsvarianten onderzocht. De toelagen- en de toerekeningsvarianten worden in deze notitie toegelicht, voor de overige oplossingsrichtingen wordt naar bijgevoegde notitie verwezen.

Toelagenvarianten

In de toelagensfeer zijn de gevolgen onderzocht van het aanmerken van het 'papieren inkomen' als bijzonder inkomen, zodat het buiten beschouwing blijft bij het vaststellen van het toetsingsinkomen. Het onderzoek heeft zich gericht op twee varianten, een uitzondering voor alleen de huurtoeslag, danwel een uitzondering voor alle toelagen.

De wetgever heeft bij de totstandkoming van de Algemene Wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) bewust gekozen voor onverkorte aansluiting van het toetsingsinkomen bij het verzamelinkomen, omdat de Belastingdienst/Toelagen dan niet zelf het toetsingsinkomen hoeft vast te stellen maar gebruik kan maken van de bij de Belastingdienst aanwezige fiscale inkomensgegevens. Daarbij is bij de invoering van de Awir ervoor gekozen om het onder de Huursubsidiewet gevormde hardheidsclausulebeleid te handhaven dat van-kraft-was-onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Awir. In de Wet op de huurtoeslag is een overgangsbepaling opgenomen voor het op 31 december 2005 geldende hardheidsclausulebeleid ter zake van bijzondere inkomensbestanddelen en bepaalde categorieën partners en medebewoners. Het gaat om 5 limitatief opgesomde inkomenscategorieën. Daarnaast is in artikel 47 van de Awir een bepaling opgenomen op grond waarvan bepaalde categorieën vermogen buiten beschouwing worden gelaten voor de toepassing van de vermogenstoets.

Gevolg van het continueren van het hardheidsclausulebeleid uit de Huursubsidiewet is dat er disharmonisaties tussen verschillende toelagen ontstaan. Dit levert onduidelijkheid op voor de burger en leidt tot complexe en lastig uitvoerbare regelingen voor de Belastingdienst/Toelagen.

Dit vergt veelal een handmatige bewerking die gezien de geringe omvang van de doelgroep relatief kostbaar is.

Deze uitzonderingen verminderen de transparantie voor de burger. Met name bij de uitzonderingen op het inkomensbegrip is het vaak verwarrend voor de burger dat deze wel gelden voor de huurtoeslag, maar niet voor de overige door hem aangevraagde toeslagen.

Toerekeningsvarianten

Tijdens het algemeen overleg van 31 maart 2016 heeft de heer Omtzigt het idee geopperd om voor situaties waarin de leenbijstand niet geheel of gedeeltelijk hoeft te worden terugbetaald te regelen dat het papieren inkomen bij fictie wordt toegerekend aan het jaar waarin de leenbijstand is ontvangen. Het fiscaal toerekenen van het papieren inkomen dat ontstaat in het jaar van de omzetting van de lening in één gift naar het – meestal voorafgaande - jaar waarin de leenbijstand is ontvangen zou wellicht een oplossing voor de Bbz-problematiek kunnen zijn. Het inkomen valt dan samen met het jaar waarop (leen)bijstand is genoten. Gemeenten en Belastingdienst geven vrijwel unaniem aan dat deze toerekeningsvariant uitvoeringstechnisch voor veel complicaties zal zorgen. Deze complicaties zien met name op een veelheid aan correctieberichten. Voorts ontstaat voor de bbz-gerechtigde te lang onduidelijkheid en onzekerheid over zijn financiële situatie. Daarbij komt dat een fictieve verlegging van het genietingsmoment een inbreuk vormt op het kasstelsel en als zodanig beleidsmatig ongewenst is.

Een andere toerekeningsvariant betreft het reeds in het jaar van verstrekken van de leenbijstand omzetten in leenbijstand als bijstand om niet. Deze toerekeningsvariant wordt door diverse gemeenten als onwerkbaar betiteld. De oplossing leidt tot extra werk in de uitvoering vanwege beoordelingen in het jaar dat de leenbijstand is verstrekt en na het boekjaar. Ook zou de variant slechts geschikt zijn voor een marginaal deel van de toch al kleine groep die last heeft van het papieren inkomen.

Eindheffing

Kortom minst slechte oplossing is de eindheffing. Gemeenten blijven verdeeld over de te kiezen oplossingsrichting.

Enige nadeel van deze variant is dat de bbz-gerechtigde de mogelijkheid dan gaat missen om de door de gemeente afgedragen loonheffing te verrekenen. Dit verrekenen is echter een onbedoeld effect, bijstandverlening heeft tot doel een vangnet te bieden, dus een inkomensgarantie tot het netto bijstandsniveau. De eindheffing variant lost ook dit onbedoelde effect juist op.

Oude gevallen

De vervolgvraag die zal ontstaan is wat te doen met de oude gevallen. Voorstel is om eindheffing in te voeren zonder terugwerkende kracht. Uit alle gesprekken met gemeenten die gevoerd zijn, komt naar voren dat in vele gevallen en op vele manieren reeds reparatie heeft plaatsgevonden, wat zorgvuldige reconstructie en reparatie van het verleden bemoeilijkt, zo niet onmogelijk maakt.

Invoeringsdatum

Over de invoeringsdatum van deze oplossing kan nu nog geen uitspraak worden gedaan. Uiteraard vraagt, indien gekozen wordt voor een generieke oplossing dit verdere uitwerking in wetgeving en uitvoering.

TER BESLISSING

Aan
de Staatssecretaris

Zie op m

notitie

Klacht over Bbz-uitkeringen en tevens verzoek om oplossing

Aanleiding

Verzoek van de vaste commissie voor Financiën om een reactie op de brief van betreffende een klacht over de bbz-uitkering en een verzoek om een oplossing.

Besluit

- Gaat u akkoord met beantwoording van bijgevoegde brief?
- Zo ja, verzoek om bijgevoegde brief aan de commissie te ondertekenen.

Toelichting

- Brief betreft de problematiek van het papieren inkomen;
- Als gevolg daarvan heeft over het jaar 2015 toeslagen moeten terugbetalen;
- Verzoek van is om met een oplossing voor het probleem van het papieren inkomen te komen;
- Op 5 juli jl. heeft u een brief aan de Kamer gestuurd met als oplossing: de eindheffing;
- Tijdens de vergadering van de vaste commissie 13 juli jl. is positief gereageerd op eindheffing als oplossing en zijn aanvullende vragen gesteld;
- Deze vragen zijn op 27 september beantwoord.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

10.2.e	
T 070-	10.2.e
F 070-	10.2.e
@minfin.nl	

Datum

Notitienummer
2016-0000155532

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e

Bijlagen

2

TER BESLISSING

Aan
de Staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

T 070- 10.2.e
F 070-

10.2.e

@minfin.nl

Datum

Notitienummer
2016-0000155420

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e

Kopie aan

10.2.e

Bijlagen

3

notitie

Antwoorden op vragen vaste commissie voor Financiën naar aanleiding van de brief d.d. 5 juli 2016 inzake de Bbz (leenbijstand)

Aanleiding

Op 5 juli heeft u de brief inzake 'de oplossingsrichtingen problematiek Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz)', mede namens de staatssecretaris van SZW, aan de Kamer aangeboden. In deze brief wordt als oplossing van deze problematiek toepassing van de eindheffing voorgesteld. Tijdens de vergadering van de vaste commissie voor Financiën op 13 juli 2016 zijn naar aanleiding van deze brief een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd, die in de voorliggende brief (met bijlage) zijn beantwoord.

Beslispunt

- Gaat u akkoord met verzending van de bijgevoegde brief?
- Zo ja, verzoek om bijgevoegde brief te ondertekenen.

Kernpunten

De fracties VVD, PvdA, SP, CDA en D66 lijken neutraal tot verheugd over de voorgelegde oplossing van eindheffing, maar hebben aanvullende vragen en/of opmerkingen. Meest prominente vragen richten zich op:

1. de nadelen van de eindheffingsvariant voor wat betreft de verrekening van loonheffing, wat nu in geval van (gedeeltelijke) kwijtschelding een voordeel kan opleveren voor een bbz-gerechtigde ;
2. de datum van invoering;
3. terugwerkende kracht en compensatie.

Lijn beantwoording

Ad 1. het belangrijkste voordeel dat het goed inpasbaar is in het fiscale stelsel en voor de bbz-gerechtigde het minst ingewikkeld is. Consequentie van deze variant is dat de bbz-gerechtigde – naast de kwijtschelding- de mogelijkheid (onbedoeld) gaat missen om de door de gemeente afgedragen loonheffing te verrekenen. Dit wordt door sommige gemeenten als nadeel benoemd, door andere gemeenten als iets wat buiten beschouwing kan blijven in deze discussie. Wat de financiële consequentie voor een individuele bbz-gerechtigde is, is afhankelijk van diens situatie. Tegenover een eventueel nadeel staat het voordeel van een hoger recht op toeslagen, daarom hoeft hier geen oplossing voor te komen.

Ad 2. Door de leden van de fracties van de VVD, de PvdA, de SP, het CDA en D66 is gevraagd naar het tijdpad. Voor de introductie van de eindheffingsvariant is geen wetswijziging vereist. Een aanpassing van de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011 volstaat. De wijziging zou opgenomen kunnen worden in de eindejaarsregeling die eind december 2016 gepubliceerd wordt. De gemeenten hebben het signaal afgegeven dat zij nog de nodige systeemaanpassingen moeten doen. Uit de consultatieronde is naar voren gekomen dat inwerkingtreding per 1 januari 2017 uitvoerbaar is, met dien verstande dat de nodige systeemaanpassingen in de loop van 2017 beschikbaar komen. King gemeenten¹ heeft aangegeven dat ze bij de leveranciers van de systemen van gemeenten de vraag hebben uitgezet. Gemeenten hebben afgesproken in oktober samen met hun softwareleveranciers bij elkaar te komen om te kijken wat de beste aanpak is voor het behalen van de beoogde inwerkingtredingsdatum. Voor de Belastingdienst is de inwerkingtreding per 1 januari 2017 eveneens uitvoerbaar.

Ad 3 De leden van de fractie van het CDA vragen naar de mogelijkheid de te kiezen oplossing met terugwerkende kracht in werking te laten treden of naar compensatie voor oude gevallen. Hierop wordt afwijzend gereageerd. Terugwerkende kracht zou er toe leiden dat achteraf reeds vastgestelde belastbare inkomens moeten worden gecorrigeerd, met alle risico's van fouten. Dat geldt ook voor de doorwerking van een dergelijke correctie naar de voor dat jaar toepasselijke inkomensafhankelijke regelingen. Daarbij komt dat gezien de 'reparatie' in sommige gevallen door het door de gemeenten geboden maatwerk, 'reconstructie' van het verleden complex is (dubbele compensatie). Terugwerkende kracht en compensatie zijn overigens beleidsmatig vanwege de precedentwerking ongewenst.

Uitvoerbaarheid

Bij de beantwoording is ervan uitgegaan dat de consultatie van gemeenten op het punt van uitvoerbaarheid volstaat. De uitkomst sluit aan bij onze inschatting omtrent de gevolgen voor de loonadministratie. Het gaat om berekeningen die de gemeenten al uitvoeren (bruteren) en ook de eindheffingsvariant is door gemeenten al eerder toegepast, namelijk bij een Wik-uitkering (kunstenaars). Wel zal in sommige gevallen nog inbouw in de bestaande software nodig zijn. VNG heeft op het punt van uitvoerbaarheid aangedrongen op een uitvoeringstoets. Dat gaat verder dan de afspraken die er tussen VNG en BZK zijn gemaakt; deze spreken van consultatie.

---

¹ Voor de beoordeling van de informatiekundige aspecten heeft KING zitting in het Uitvoeringspanel. Indien er sprake is van specifieke automatiseringsconsequenties, wint KING tevens advies in bij het Automatiseringspanel.

Aan

10.2.e

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

T 070- 10.2.e

F 070- 10.2.e@minfin.nl

Datum

29 september 2016

Auteur

10.2.e

Kopie aan:

10.2.e

memo

info bespreking N.o. op 30 september 2016

Aanleiding

De No wil morgen met u de individuele zaak/klacht van 10.2.e bespreken. Deze individuele casus is bij een Ronde Tafelgesprek bij de No (met aanwezig: UWV, gemeente Nijmegen, Belastingdienst/Toeslagen en het CAK) reeds uitvoerig besproken. Daarnaast wil hij de bredere thematiek aan de orde stellen waarbij uitkeringen van andere instanties (UWV o.a.) op grond van wet- en regelgeving meetellen in het inkomen en dus doorwerken in de hoogte en het recht op toeslagen.

Bespreekpunten

- De No kan u verzoeken voor dit zeer specifieke geval een uitzondering te maken. Vanwege de precedentwerking, is het van belang hier niet in mee te gaan. Bovendien is er nog sprake van een lopend bezwaar bij Belastingdienst/Toeslagen (huurtoeslag 2015 en 2016) dat moet worden afgehandeld. Ook lopen er nog een bezwaren bij de Belastingdienst/Belastingen. In de regel wacht de No overigens ook de afhandeling van een bezwaarprocedure af alvorens een klacht in behandeling te nemen.
- De Belastingdienst is gehouden om wet- en regelgeving correct uit te voeren. De Belastingdienst kan niet een deel van het inkomen niet meenemen in het verzamelinkomen of het toetsingsinkomen voor toeslagen, als de wet iets anders voorschrijft.
- U kunt erkennen dat deze medische gevallen zeer triest zijn en dat daar waar de wet mogelijkheden biedt, de Belastingdienst in gesprek gaat met de toelagerechtigde en/of belastingplichtige om binnen de grenzen van de wet tot een passende oplossing te komen.
- De No zou kunnen aangeven dat de communicatie in de richting van burgers in deze situaties verbeterd zou moeten worden. U kunt aangeven dat modernisering van de interactie met burgers en bedrijven een belangrijk speerpunt is van de investeringsagenda, dat de Belastingdienst er aan werkt om juridisering van deze gevallen tegen te gaan. Tegelijk is niet te voorkomen dat juridische gevallen als deze blijven bestaan.
- De No zou u ook kunnen vragen om rijksbreed het initiatief en de regie te nemen, om het beleid op dit punt te wijzigen. Mogelijk wijst de No dan op de discussies met de gemeenten omtrent de bbz-regeling (regeling waarbij startende ondernemers door de gemeente ondersteund in levensonderhoud worden met een lening, die als de onderneming nog niet genoeg oplevert, het jaar erop wordt omgezet in een schenking en dus dan als inkomen meetelt). Daar wordt gewerkt aan een oplossing in de fiscale sfeer. De problematiek is overigens

van een andere aard dan die waarbij een verhoging van het inkomen door een uitkering leidt tot neerwaartse aanpassing van toeslagen.

- Beleid omtrent het voorkomen van deze problematiek ligt met name op het terrein van het minister van Sociale Zaken. De Belastingdienst is uitvoerder van wet- en regelgeving. SZW is zich er zeer wel van bewust dat de marginale druk op het inkomenstraject tussen ruwweg 20.000 en 35.000 euro relatief hoog is doordat veel inkomensafhankelijke regelingen stap voor stap worden afgebouwd boven een belastbaar inkomen van rond de 20.000 euro. Dit betreft de zorgtoeslag, huurtoeslag, het kindgebonden budget en de algemene heffingskorting.

- De toeslagenwetgeving (AWIR) kent geen hardheidsclausule om gevallen als deze anders te kunnen beslissen. Daar heeft de wetgever destijds bewust voor gekozen. In de praktijk levert dat soms spanning op wanneer op grond van regelgeving wel een juiste beslissing is genomen, maar dat toch onredelijke gevolgen kan hebben.

Toelichting

10.2.e

- Het gaat hier om een situatie die zich vaker voordoet als het gaat om inkomensafhankelijke regelingen. Een goedbedoelde extra uitkering of een bonus bij werkenden werkt door in de hoogte en het recht op toeslagen en andere inkomensafhankelijke uitkeringen. Dergelijke gevallen zijn vergelijkbaar met de klassieke armoedeval.

- De AWIR kent i.t.t. de AWR geen hardheidsclausule. De AWIR kent alleen een hardheidsclausule t.a.v. de vermogenstoets (18 uitzonderingen die niet meegeteld hoeven te worden bij de hoogte van het vermogen waarvoor een maximum geldt als het gaat om het recht op kindgebondenbudget, huur- en zorgtoeslag). Ook voor de hardheidsclausule van de AWR gelden overigens strikte voorwaarden.

- In de wet op de huurtoeslag is als enige toeslag van de 4 toeslagen bij de Belastingdienst voorzien in een mogelijkheid een deel van het inkomen in hele bijzondere en limitatief opgesomde omstandigheden niet mee te nemen. Of dat aan de orde is is nog onderdeel van het lopende bezwaar bij Belastingdienst/Toeslagen.

- Voor zowel het toeslagjaar 2015 als 2016 loopt een bezwaar dat nog in behandeling is. Over 2015 en een deel van 2016 is een deel van het ontvangen voorschot teruggevorderd danwel het jaarbedrag aan toeslagvoorschot aangepast.

- Ook t.a.v. het vastgestelde verzamelinkomen lopen nog bezwaren bij de B/Belastingen die afgehandeld moeten worden. Op grond van fiscale wet- en regelgeving telt de extra uitkering van het UWV mee als inkomen.

overzending, men is bezig met brief - timing nog bekijken

TER BESLISSING/TER BESPREKING

Aan de staatssecretaris

[Handwritten signature]

[Handwritten signature in a circle]

notitie

Bbz - Uitwerking motie Groot/beantwoording kamervragen

Aanleiding

In deze notitie leggen wij u mogelijke uitwerkingen voor van de bij het Belastingplan bijna kamerbreed aanvaarde motie Groot/Omtzigt (34552, nr. 57 - zie bijlage 1) over het vinden van een maatwerkoplossing voor mensen die toeslagen moeten terugbetalen als gevolg van de leenbijstand die voor 1 januari 2017 is omgezet in een gift. Omtzigt voegt er aan toe dat het niet alleen gaat om mensen die in de schuldsanering (Wspn) beland zijn, maar om alle mensen die moeten terugbetalen. Op 10 januari 2017 zijn Kamervragen ontvangen van de Kamerleden Groot/Omtzigt (zie bijlage 2). In de laatste vraag wordt verzocht een voorstel tot een regeling voor oude gevallen binnen een week aan de Kamer te doen toekomen, samen met uw antwoorden op de gestelde vragen. Onderstaand wordt een aantal opties geschetst. Op basis van uw beslissing volgt de beantwoording.

Advies

- Alle onderzochte varianten kennen zodanige nadelen (rechtsongelijkheid en budgettair) dat voorgesteld wordt geen compensatie aan te bieden, maar binnen de al bestaande mogelijkheden de bbz-gerechtigde die nadeel heeft ondervonden actief te helpen. Dit kan door toepassing van de persoonlijke betalingsregeling. Daarmee wordt op dat punt geen uitvoering gegeven aan de motie die vraagt om kwijtschelden.
- Het aandrazen van een andere oplossing is gezien het ontbreken van dekking niet mogelijk. Mocht u toch een expliciete oplossing willen aanreiken, zou variant 1 (tegemoetkoming 2015 en 2016) in beeld komen. De kosten voor deze variant bedragen 10 mln. (programmaged) en 1,2 mln. voor de uitvoering. Omdat de dekking ontbreekt kunnen wij u deze variant niet adviseren.

Kern

- Momenteel wordt er reeds maatwerk geleverd bij een persoonlijke betalingsregeling. Aflossing naar betalingscapaciteit is mogelijk en een dergelijke regeling wordt voor 24 maanden afgesloten. Mocht er een restbedrag overblijven dan wordt er niet verder bemoeilijkt.
- Variant 1 beperkt de motie in tijd (2015 en 2016), maar breidt de doelgroep uit tot alle bbz-gerechtigden die nadeel hebben ondervonden, in plaats van alleen hen die nu nog een schuld hebben. Variant 1 doet het meest recht

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

T 070 10.2.e
F 070

10.2.e

@minfin.nl

Datum

12 december 2016

Notitienummer

2016-0000225008

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e

Bijlagen

3

4000-5000

aan de rechtsgelijkheid. Anderzijds treedt ook het effect op dat degenen die onder deze variant zouden vallen, iets beter af zullen zijn dan in de nieuwe situatie vanaf 2017 met de eindheffing.

- De kosten van variant 1 bedragen zo'n 10 miljoen programmageld en 1,2 miljoen uitvoeringskosten. Dit zijn ruwe schattingen en er dient nog een uitvoeringstoets voor te worden gemaakt.
- Hierbij zal dan nog wel het voorbehoud moeten worden gemaakt op het punt van de financiering en de uitvoeringskosten. De toeslagendepartementen zijn geraadpleegd en zij begrijpen dat er budgettaire consequenties zijn; ambtelijk WenR heeft echter aangegeven geen ruimte te hebben voor dekking. De discussie met SZW moet nog gevoerd worden. Ook moet nog dekking voor de uitvoeringskosten bij de Belastingdienst worden gevonden.
- Variant 2 beperkt de motie niet in tijd en strekt zich uit tot enkel het deel van de doelgroep dat nog een openstaande toeslagschuld heeft. Mensen die een schuld al hebben betaald worden niet gecompenseerd. Dit leidt tot een moeilijk te verdedigen rechtsongelijkheid.
- Variant 3 beperkt de motie tot de groep die in een schuldsaneringsregeling is terecht gekomen. Ook dit leidt – net als in variant 2 – (overigens nog in sterkere mate) tot rechtsongelijkheid.

Toelichting

Betalingsregeling

- Momenteel wordt er reeds maatwerk geleverd bij een persoonlijke betalingsregeling. Aflossing naar betalingscapaciteit is mogelijk en een dergelijke regeling wordt voor 24 maanden afgesloten. Mocht er een restbedrag overblijven dan wordt er niet verder bemoeilijkt. Deze regeling doet recht aan de problemen die de bbz-gerechtigde kan ondervinden door omzetting van leenbijstand naar een gift voor 01-01-2017.
- Aansluiten bij de bestaande regeling doet ook recht aan alle andere schrijnende situaties waar het Landelijk Incassocentrum dagelijks mee wordt geconfronteerd. Het creëren van uitzonderingen is ongewenst.
- Ook is onderzocht of een langere betalingstermijn nog uitkomst zou kunnen bieden. Een langere termijn is wettelijk niet mogelijk en ook niet wenselijk (mede met het oog op precedentwerking). Een betalingsregeling van 2 jaar is voor bepaalde doelgroepen al vrij lang. In die tijd kunnen er wijzigingen plaatsvinden in het inkomen van de belanghebbende die zowel positief als negatief kunnen uitpakken. Dit vraagt een bepaalde investering van de belanghebbende en van de belastingdienst om de regeling te bewaken en zo nodig bij te stellen.
- In de nabije toekomst (2019) wordt de invordering van Toeslagen en Belastingen gestroomlijnd. Deze regelgeving gaat in principe uit van een betalingsregeling van één jaar maar biedt dan nog steeds de mogelijkheid van een betalingsregeling voor de duur van 2 jaar voor mensen met een geringe betalingscapaciteit

Variant 1:

- In deze variant krijgt iedereen met een terugvordering die voortvloeit uit de omzetting van leenbijstand in een gift over de toeslagjaren 2015 en 2016 de kans zich te melden bij de Belastingdienst/Toeslagen (betreft 1000 – 1500 gevallen per toeslagjaar). Zij moeten bewijsstukken leveren waaruit

blijkt a. dat sprake is geweest van een omzetting van leenbijstand in een gift en b. wat de omvang van het fiscale inkomen is dat hieruit is voortgevloeid en c. of op andere wijze al sprake is geweest van compensatie. Op basis hiervan stelt de Belastingdienst/Toeslagen vast welk deel van de terugvordering betrekking heeft op de omzetting van leenbijstand in een gift. Voor dat deel wordt de persoon in kwestie gecompenseerd door het vastgestelde toetsingsinkomen te herzien en het daaruit voortvloeiende recht op toeslag opnieuw vast te stellen. Mensen krijgen dan een nabetaling voor het deel van de toeslag dat zij als gevolg van de omzetting van de leenbijstand moesten terugbetalen. Voordeel van deze variant is dat hij recht doet aan alle mensen die de gevolgen van de omzetting van leenbijstand in een gift voelen over de jaren 2015 en 2016. Ook mensen die de daaruit voortvloeiende toeslagschulden al betaald hebben worden gecompenseerd.

- Variant 1 kost naar schatting maximaal € 10 miljoen programmageld (5 miljoen per jaar) en 1,2 miljoen aan uitvoeringskosten (0,6 miljoen per jaar). Om die reden moet deze variant ook beperkt worden tot toeslagjaren 2015 en 2016 (eind 2014 is de toezegging aan de Ombudsman gedaan om met een structurele oplossing te komen). Mensen met een toeslagschuld als gevolg van de leenbijstandproblematiek die betrekking heeft op een jaar vóór 2015 vallen helemaal buiten de boot.¹
- Beperking naar de toeslagjaren tot 2015 en 2016 is juridisch risicovol omdat de begrenzing tot de jaren 2015 en 2016 niet een duidelijke objectieve afbakeningsgrond heeft. Ook politiek is de verwachting dat er een roep zal zijn om toepassing over een ruimere periode. Reeds in 2010 zijn de eerste Kamervragen over dit onderwerp gesteld. De beperking van deze variant over de jaren 2015 en 2016 is dus kwetsbaar en het risico is groot dat die zal uitmonden in een toepassing over een ruimere periode. Om die reden zou kunnen worden overwogen om aan te sluiten bij de navorderingstermijn van 5 jaar die binnen de Belastingdienst usance is.
- Dit leidt ook tot een forse extra budgettaire derving (schatting 5 miljoen programmageld voor elk jaar dat er bijkomt en 0,6 miljoen aan uitvoeringskosten). Ook wordt het uitvoeringstechnisch lastiger (en mogelijk complexer) ivm met de greep naar het verleden voor wat betreft stukken.
- De variant lijkt voor de Belastingdienst o.b.v. een ruwe inschatting beter uitvoerbaar dan variant 2.
- Deze variant gaat strikt genomen verder dan waartoe de motie oproept. Nadeel is ook dat via een herziening van het recht op toeslag het beeld wordt opgeroepen dat de Belastingdienst de toeslag eerder onjuist zou hebben vastgesteld, hetgeen niet het geval is geweest. Daarnaast is het zo dat mensen dan volledig gecompenseerd worden terwijl ze ook een voordeel

---

¹ Over de Bbz-problematiek is meerdere malen gecommuniceerd met de Tweede Kamer. Op 7 juni 2013 is bij de beantwoording van Kamervragen (door MIN EZ, mede namens stas SZW en FIN) aangegeven dat de stas FIN bereid gevonden is andere mogelijkheden te onderzoeken om de geschetste effecten te matigen dan wel weg te nemen. In antwoord op een brief van de NO van 1 december 2014 is op 13 juli 2015 bevestigd dat gezocht wordt naar een structurele oplossing (en dat deze vermoedelijk geen oplossing zal bieden voor oude gevallen). Ten aanzien van de motie is vanuit budgettaire en uitvoeringstechnische overwegingen gekozen om deze slechts voor de jaren 2015 en 2016 te laten gelden (gezien de datum van het verzoek van de NO eind 2014).

hebben genoten bij de omzetting van de leenbijstand in een gift (de door de gemeente betaalde loonheffing kon door hen worden verrekend met de verschuldigde inkomstenbelasting). Opgemerkt zij dat hierdoor het effect optreedt dat degenen die van deze variant gebruik maken, iets beter af zullen zijn dan in de nieuwe situatie vanaf 2017 met de eindheffing.

Variant 2:

- Iedereen die nog een (deels) openstaande toeslagschuld heeft die voortvloeit uit de omzetting van de leenbijstand in een gift kan zich melden bij de Belastingdienst/Toeslagen. Er moeten dan bewijsstukken worden geleverd waaruit blijkt a. dat sprake is geweest van een omzetting van leenbijstand in een gift en b. de omvang van het fiscale inkomen dat hieruit is voortgevloeid en c. of op andere wijze al sprake is geweest van compensatie. Op basis hiervan stelt de Belastingdienst/Toeslagen vast welk deel van de nog openstaande toeslagschuld betrekking heeft op de omzetting van leenbijstand in een gift. Voor dat deel wordt vervolgens een beschikking 'niet verder bemoeilijken' gegeven. Materieel gezien komt dat neer op kwijtschelding wat op basis van de huidige regelgeving formeel niet mogelijk is.
- Voordeel van deze variant is dat voor iedereen die nog een toeslagschuld heeft openstaan als gevolg van de omgezette leenbijstand een regeling kan worden getroffen, ongeacht het jaar waarin de schuld is ontstaan.
- De variant lijkt budgettair gezien niet meer impact te hebben dan variant 1 omdat de toeslagschulden die in het verleden zijn ontstaan in verreweg de meeste gevallen inmiddels wel betaald zullen zijn of niet verder worden bemoeilijkt omdat de persoonlijke betalingsregeling (24 maanden terugbetalen naar betaal capaciteit) succesvol is doorlopen. Voor 2015 en zeker voor 2016 (nog niet definitief beschikt) zullen de bedragen nog grotendeels open staan (loopt dan gelijk aan variant 1).
- Nadeel van deze variant is dat mensen die hun toeslagschuld al betaald hebben buiten de boot vallen. Alleen mensen die nog een schuld (deels) hebben openstaan profiteren. Naarmate het korter geleden is dat omzetting van de leenbijstand heeft plaatsgevonden stijgt de kans dat de daaruit voortvloeiende toeslagschuld nog niet of nog niet helemaal is betaald. De mensen van wie de leenbijstand in 2016 is omgezet profiteren optimaal omdat de toeslagschuld nog moet worden geëffectueerd via de definitieve toekenning van de toeslag die pas in de loop van 2017 of later tot een toeslagschuld leidt.
- De variant lijkt op basis van een ruwe inschatting mede om deze reden voor de Belastingdienst slecht uitvoerbaar. Op basis van eenzelfde grond worden burgers anders behandeld. Burgers die hun schulden reeds hebben betaald, trekken aan het kortste eind. Dat levert een imago-risico en veel vragen op.
- Dit nadelige effect ligt echter besloten in de motie. Die roept op om een oplossing te vinden in de sfeer van de kwijtschelding voor mensen die nog een schuld hebben. Het feit dat met name de mensen profiteren van wie nog kort geleden de leenbijstand is omgezet past ook bij het beeld dat het kabinet 'getreuzeld' heeft met het vinden van een oplossing vanaf het moment dat dit is toegezegd aan de Ombudsman.

hij moet toch belangen goedkoper zijn?

Is de andere behandeling gewoon 'legh' of wordt dit, bv. agv juridische risico's, echt moeilijker of niet uitvoerbaar? GV.

Variant 3:

- Idem als 2, maar dan slechts voor mensen die kunnen aantonen dat zij als gevolg van de omzetting van leenbijstand in een gift in een schuldsaneringsregeling (de Wnsp of de msnp) zijn beland.
- Deze variant zal lagere uitvoeringskosten meebrengen dan de eerdere twee varianten, omdat er minder gevallen hoeven te worden aangepakt. Hoeveel minder, dat is niet in te schatten.
- Bij deze variant treedt een pervers effect (bij de andere varianten in mindere mate) op ten aanzien van 2016, waarvan de definitieve toekenning in het tweede halfjaar van 2017 volgt. Het komt er dan op neer dat deze mensen eerst in een afbetalingstraject terecht komen bij de Belastingdienst, waarna vervolgens als afbetalen onverhoopt niet lukt en ze in de schuldsanering belanden, ze dan een beroep op deze variant kunnen doen.

Uitvoerbaarheid

- Zoals gezegd lijkt op basis van een ruwe inschatting variant 1 voor de Belastingdienst beter uitvoerbaar dan variant 2 en 3. De uitvoeringsgevolgen moeten nog officieel getoetst worden.
- De uitvoeringskosten zijn nog niet officieel geraamd dmv een uitvoeringstoets, maar worden op dit moment voor alle varianten als fors ingeschat, namelijk 1,2 miljoen (tot 3 miljoen indien de vijfjaarstermijn wordt gehanteerd). Dit is het gevolg van de handmatige behandeling van elk ingediend verzoek waarbij op basis van door de burger aangeleverde bewijsstukken moet worden vastgesteld welk deel van het eerder vastgestelde recht op toeslag c.q. welk deel van de nog openstaande toelagschuld betrekking heeft op de omzetting van leenbijstand in een gift. Vervolgens moet worden gecheckt of op andere wijze reeds compensatie heeft plaatsgevonden. Deze kosten zullen oplopen bij ruimere toepassing van voorgestelde varianten.
- Het stelt de Belastingdienst voor extra uitvoeringskosten van max. € 3 mln. waarvoor dekking moet worden gevonden binnen de begroting van de Belastingdienst door middel van herprioritering.
- Bij alledrie varianten wordt gewerkt met een verzoek dat door de gedupeerde bbz-gerechtigde moet worden ingediend. Voor het toelagsjaar 2016 waarover pas in 2017 de definitieve toekenningen geslagen worden levert dit bijzondere situaties op. De gedupeerde moet eerst wachten op die DT voordat een verzoek om toepassing van de gekozen variant kan worden ingediend.

Bijlage 1: Motie Groot

De heer Groot (PvdA):

De laatste motie is ook heel belangrijk. Ik dien haar samen met de heer Omtzigt in. We hebben het probleem van de zogenoemde leenbijstand jarenlang aan de orde gesteld. Het is belangrijk dat we bekijken hoe we mensen die getroffen zijn door deze problematiek en al jarenlang in de kou staan, kunnen compenseren. De staatssecretaris toonde al enige bereidwilligheid, maar we willen dit kracht bijzetten door middel van een motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat mensen wier leenbijstand voor 1 januari 2017 is omgezet in een gift, onredelijk getroffen zijn door het moeten terugbetalen van toeslagen; constaterende dat een aantal van hen daardoor buiten hun schuld in de schuldsanering terechtgekomen is, terwijl ze juist weer voldoende inkomen kregen;

verzoekt de regering, voor deze groep een maatwerkoplossing te vinden waarbij schulden die hun niet aan te rekenen zijn, worden kwijtgescholden op verzoek van betrokkenen;

verzoekt de regering tevens, de Kamer hierover voor 31 december te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Omtzigt:

Van harte heb ik de motie-Groot ondersteund over de leenbijstand. Het gaat niet alleen om mensen die in de Wsnp beland zijn, maar om alle mensen die onterecht moeten terugbetalen.

Bijlage 2: Kamervragen 2017Z00165

Vragen van de leden Omtzigt (CDA) en Groot (PvdA) aan de staatssecretarissen van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over een regeling waarbij leenbijstand, die voor 1 januari 2017 omgezet is in een gift, niet langer leidt tot terugvordering van toeslagen en het (nog) niet uitvoeren van de motie Groot/Omtzigt in deze (Ingezonden 10 januari 2017).

1

Herinnert u zich de problematiek van het 'papieren inkomen', namelijk zelfstandigen die leenbijstand krijgen, die in een later jaar in een gift wordt omgezet en in dat jaar meetelt bij het inkomen?

2

Beseft u dat mensen met een relatief laag inkomen (soms vlak boven het bijstandsniveau) hierdoor alle toeslagen (huurtoeslag, zorgtoeslag) moeten terugbetalen?

3

Beseft u dat velen van deze mensen op een effectief inkomen uitkomen dat ver onder het bijstandsniveau uitkomt, terwijl zij juist gedaan hebben wat de overheid wilde, namelijk ondernemen om in eigen onderhoud te voorzien?

4

Herinnert u zich dat de Nationale ombudsman in 2014 hierover aan de bel trok bij u beiden en u verzocht binnen drie weken een structurele oplossing te treffen? 1)

5

Herinnert u zich dat de Nationale ombudsman u in overweging gaf om ook voor bestaande gevallen een regeling te treffen?

6

Herinnert u zich dat het kabinet pas acht maanden later, in juli 2015, reageerde en wel zonder oplossing?

7

Herinnert u zich ook dat u ondertussen alle verzoeken tot toepassing van de hardheidsclausule afwees? 2)

8

Herinnert u zich dat de Kamer bleef aandringen op een oplossing en dat er pas sinds 1 januari 2017 een oplossing is, namelijk dat de omzetting van leenbijstand in een gift onder de eindheffing gebracht is? 3)

9

Leidt de relatief hoge eindheffing over bijstandsinkomen tot problemen of klachten bij gemeentes?

10

Herinnert u zich dat de motie Groot/Omtzigt u verzocht om voor 31 december 2016 een regeling te treffen voor bestaande gevallen, zoals de Nationale ombudsman u jaren geleden al verzocht heeft? 4)

11

Kunt u een voorstel tot zo'n regeling binnen een week aan de Kamer doen toekomen, samen met uw antwoorden op deze vragen?

1)

https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/Brief%20aan%20Staatssecretaris%20van%20Financiën%201%20december%202014_0.pdf

2)

<https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/Reactie%20van%20Staatssecretaris%20van%20Financiën%2013%20juli%202015.pdf>

3) Gepubliceerd in de

eindejaarsregling: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-71813.html>

4) Kamerstuk 34 552, nr. 57

Ministerie van Financiën

vb 18/1 - 16.00 uur
VAO 19/1 - 12.15 uur

TER BESPREKING, TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris

SW

notitie

Vorbereiding VAO Belastingdienst 19 januari 2016

*Wandervolle inhoud,
man vorm nog
onhanteerbaar in VAO.
Zie beperkt aantal
ragen.*

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e
T 070: 10.2.e
F 070: 10.2.e
10.2.e@minfin.nl

Datum

16 januari 2017

Notitienummer

2017-0000009580

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e

Kopie aan

PA, COMM

Aanleiding

Op donderdag 19 januari van 12.15 tot uiterlijk 13.10 uur vindt het VAO Belastingdienst plaats.

Op de sprekerslijst staan per 16/1 alleen nog Van Vliet, Groot en de Vries voor resp. 2,5, 2 en 0 minuten. Het ligt echter voor de hand dat Omtzigt zich ook nog aanmeldt, zeker als bij de procedurevergadering van de 18^e duidelijk is dat er nog geen brief over de continuïteit is ontvangen.

Direct voorafgaand aan het VAO spreekt de Kamer (op initiatief Omtzigt) nog in een openbare zitting in de Kamer met een delegatie van de VHMF. Een medewerker van het Tijdelijk Team Continuïteit (TTC) zal aanwezig zijn om mee te luisteren en een verslag van maken.

Gevraagde beslissing

- Voorafgaand aan de voorbespreking van woensdag 18/1 ontvangen wij graag uw aan- en opmerkingen zodat deze in het voorbereidingsdossier kunnen verwerken.
- Akkoord gaan met de voorgestelde lijn rond de verwachte motie boekenonderzoeken.

Kern

In deze notitie treft u de volgende onderwerpen aan:

1. Door de Kamer gevraagde toezeggingen en uw reactie hierop;
2. Spreeklijn boekenonderzoeken uitgaande van een verzoek van de Kamer om meer boekenonderzoeken
3. Vervolgstappen digitalisering
4. Overzicht openstaande Kamervragen, spreeklijn bbz problematiek (bijlage)

Niet relevant

Toelichting

Niet relevant

Niet relevant

Niet relevant

4. Openstaande Kamervragen

- De kamer heeft de Motie Groot aangenomen waarin het kabinet verzocht wordt bbz-gerechtigden, die nadeel ondervonden hebben van het omzetten van leenbijstand in een gift, te compenseren. Tevens zijn hierover Kamervragen gesteld, waarvan de beantwoording deze week nog uit zou moeten gaan. Hierover is maandag 16 januari een notitie in uw tas voorzien. Een aantal opties is uitgewerkt, maar daaraan kleven (te) veel haken en ogen. Ook op dit onderwerp treft u een spreektekst aan (bijlage).

Niet relevant

Spreektekst

erijfe haaltme lijn, vrees ik.

Parafenoverzicht

Werkmap

Onderwerp: DGB 9580 VAO Belastingdienst 19 januari 2016

Nummer: 2017-0000000595

Algemeen taakverzoek: Graag spoedige parafering: o/v de stas reeds vandaag bijgaande voorbereidingsnotat via Digidoc naar de tas. In dit geval is er gekozen voor de gewone parafenlijn omdat er geen bijzondere financiële consequenties zijn. Afgelopen week zijn de stakeholders buiten DGBEL al betrokken bij opzet en proces en hebben een voorkopie gehad. Deze is vanochtend op een beperkt aantal punten aangepast (oa voorbeelden ingevoegd en enkele cijfers mbt boekenonderzoeken die ook eerder aan de Kamer zijn gemeld). Daarnaast een spreeklijn rond de BBL problematiek opgenomen. BBO komt nog (separaat) met een spreeklijn rond het vertrek van de DG Belastingdienst.

Document: Voorbereiding VAO Belastingdienst 19 januari 2016 (2017-0000009580)

Naam	Datum en Tijd	Inbox
10.2.e	16-01-2017, 14:44	COMM voor DGBEL Paraferen
	16-01-2017, 14:27	DGBEL/Raad van Bestuur Paraferen
	16-01-2017, 14:27	DGBEL/Bedrijf Financieel Paraferen
	16-01-2017, 14:23	DGBEL/Uitvoeringsbeleid Paraferen
	16-01-2017, 13:50	COMM voor DGBEL Paraferen
	16-01-2017, 13:45	DGBEL/Raad van Bestuur Paraferen
	16-01-2017, 13:40	DGBEL/Bedrijf Financieel Paraferen
	16-01-2017, 13:35	DGBEL/Uitvoeringsbeleid Paraferen
	16-01-2017, 15:53	IRF Paraferen
	16-01-2017, 15:34	IRF/VT
	16-01-2017, 15:04	FEZ Paraferen
	16-01-2017, 14:57	FEZ/Stukken VT

SG cc

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

mw. 10.2.e

10.2.e

T 070-
F 070- 10.2.e

10.2.e

@minfin.nl

Datum

26 januari 2017

Notitienummer

2017-0000011594

Auteur

mw. 10.2.e

10.2.e

Bijlagen

2

notitie

Beantwoording vragen van de leden Omtzigt (CDA) en Groot (PvdA) over compensatie leenbijstand en het (nog) niet uitvoeren van de motie Groot/Omtzigt in deze, beantwoording verzoek vaste commissie Financiën

Aanleiding

De leden Omtzigt (CDA) en Groot (PvdA) hebben 10 januari jl Kamervragen gesteld. De vragen hebben betrekking op het vinden van een maatwerkoplossing voor mensen die toeslagen moeten terugbetalen als gevolg van de leenbijstand die voor 1 januari 2017 is omgezet in een gift. Vervolgens heeft de vaste commissie Financiën op 23 januari jl. om een reactie gevraagd op enkele brieven over bbz-geduceerden en een reactie m.b.t. motie van de leden Groot en Omtzigt.

Beslispunt

Indien u instemt met de antwoorden op de vragen van de leden Omtzigt (CDA) en Groot (PvdA) én de reactie aan de Commissie Financiën verzoek ik u bijgaande brieven aan de voorzitter van de Tweede Kamer te ondertekenen.

Kernpunt

- In bijgevoegde brief zijn de schriftelijke vragen over de leenbijstand beantwoord. De beantwoording van de Kamervragen is conform de lijn van de eerdere notitie en de bespreking hierover met u in het kader van het VAO op 19 januari. Aangegeven is dat alle onderzochte varianten zodanige nadelen kennen (rechtsongelijkheid en budgettair) dat u, hoe zeer u de wens van de Tweede Kamer begrijpt, geen mogelijkheden ziet om te komen tot een juridische houdbare en tevens betaalbare regeling. Wel wordt gewezen op de bestaande mogelijkheden van de persoonlijke betalingsregeling, en het sluitstuk daarvan de "invordering niet verder te bemoeilijken" bij nog een openstaande restschuld. Dit is echter geen oplossing waarom wordt gevraagd.
- De reactie op het verzoek van de vaste commissie Financiën is conform de antwoorden aan de Kamer.

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

10.2.e

T 070
F 070

10.2.e

10.2.e

@minfin.nl

Datum

21 februari 2017

Notitienummer

2017-0000031842

Auteur

10.2.e

10.2.e

notitie

Spreektekst Bbz tbv AO 22-2

Aanleiding

Het kamerlid Groot heeft aangekondigd morgen een motie in te dienen tijdens het AO, waarbij het kabinet nogmaals verzocht wordt een oplossing aan te reiken, voor ondernemers die in 2015 en 2016 met de bbz-problematiek geconfronteerd zijn.

Naar aanleiding hiervan heeft vanmiddag een bespreking met u plaatsgevonden. Zoals afgesproken hierbij de spreektekst.

Beslispunt

- Gaat u akkoord met bijgevoegde spreektekst?

Toelichting

Groot wil een motie gaan indienen over de leenbijstand. We hebben daar onlangs vragen over beantwoord. Groot en Omtzigt vroegen in een motie om een oplossing voor bestaande gevallen. Bij de beantwoording is aangegeven dat dit niet kan. Toch willen Groot en Omtzigt het graag. Zij hebben aangekondigd opnieuw een motie in te willen dienen. De motie zal dan vragen om een oplossing te verzinnen voor ondernemers uit 2015 en 2016. De 'getroffen' ondernemers moeten zich zelf melden en de bewijslast ligt bij de ondernemers zelf. Groot denkt dat een stuk minder ondernemers zich zullen melden. In de spreektekst wordt nogmaals aangegeven welke bezwaren tegen de nu voorgestelde variant bestaan (welke variant ook al is benoemd bij de beantwoording van vragen naar aanleiding van de eerder ingediende motie).

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

T 070
F 070

10.2.e

10.2.e

@minfin.nl

Datum

22 februari 2017

Notitienummer

2017-0000032449

Auteur

10.2.e

notitie

Spreektekst Bbz VAO 23-02

Aanleiding

Vandaag is er, tijdens het AO Handhaving door meerdere commissieleden van de vaste commissie Financiën, ingegaan op de Bbz en het niet uitvoeren van de motie Groot/Omtzigt. U heeft de kamer hierover op 1 februari 2017 geïnformeerd. Het Kamerlid Groot heeft aangekondigd morgen nogmaals in te gaan op de Bbz en beraadt zich op het indienen van een nieuwe motie. Naar aanleiding hiervan en naar aanleiding van het debat van vandaag ontvangt u hierbij de spreektekst voor morgen.

Beslispunt

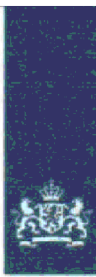
- Gaat u akkoord met bijgevoegde spreektekst?

Toelichting

In de spreektekst wordt nogmaals aangegeven welke bezwaren tegen de nu voorgestelde variant bestaan (welke variant ook al is benoemd bij de beantwoording van vragen naar aanleiding van de eerder ingediende motie).

Aanvullend wordt ingegaan op twee elementen uit het debat van vandaag:

- Dat compensatie sowieso alleen op aanvraag van de bbz-geduceerden mogelijk is (geen registratie bij gemeenten beschikbaar, en daarmee ook niet bij belastingdienst). Dat zicht op precieze aantallen die aanspraak zouden kunnen gaan maken gaat dus ook niet ontstaat totdat de geduceerden zich melden (uitgangspunt is maximaal 1500 per toeslagjaar).
- De commissie spreekt over een brief van de Nationale Ombudsman in [2013](#) en dat er gedraald is met het vinden van de oplossing. De brief van de Ombudsman is van 1 [december 2014](#). Een eerder gevonden oplossing had nooit eerder ingevoerd kunnen worden dan 1 januari 2016 (ipv nu dus per 1 januari 2017).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Minister
Staatssecretaris
Secretaris-generaal
DG. Rijksbegroting
c.c. IRF

Minister van Financiën
ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

FEZ
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
Contactpersoon
10.2.e
T 06 10.2.e
10.2.e@minbzk.nl
Kenmerk
Uw kenmerk

Datum 28 maart 2017
Betreft Aanvulling Beleidsbrief Wonen en Rijksdienst

Geachte heer Dijsselbloem,

Ten behoeve van de kabinetsbesluitvorming over de begroting van het uitvoeringsjaar 2017 en de voorbereiding van de begroting 2018 e.v. is u de Beleidsbrief Wonen en Rijksdienst toegekomen. Hierin is toegezegd dat de ramingsnota Huurtoeslag inclusief toelichting u wordt nagezonden. In dit addendum doe ik u dit toekomen.

Niet relevant

FEZ

Datum
29 maart 2017

Opmerking

Niet relevant

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

10.2.e

dr. R.H.A. Plasterk

Bijlage: Ramingsnota Individuele Subsidiëring 2018

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ramingsnota Individuele Subsidiëring 2018

Datum 03/2017

Stand vastgezet

Status CEP

Contactpersoon

10.2.e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Wonen en Rijksdienst
Directie Woningmarkt

4 Huurtoeslag op Toeslagjaar

Niet relevant

4.1.2 Opbouw

Uit tabel 4.1 valt op te maken dat het verplichtingenbudget huurtoeslag oploopt van €3.508,3 miljoen in 2017 naar €4.369,1 miljoen in 2023.

Tabel 4.1. Verplichtingenraming naar huurtoeslagjaar € (x miljoen)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Niet relevant							
Eindeffing in Bbz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Niet relevant							

4.3 Toelichting op de stelposten

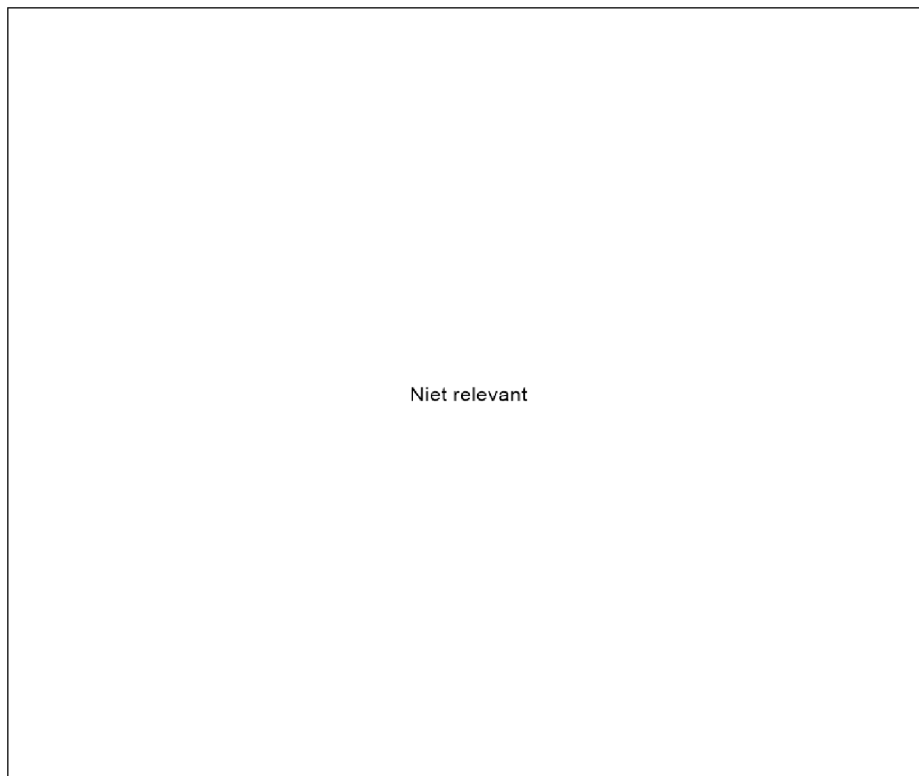
4.3.1 Inleiding

In de stelposten zijn uitgaven opgenomen die niet in de basisraming tot uitdrukking komen. Dit zijn correcties op de basisraming en stelposten voor (meestal) nieuw beleid, dat (nog) niet in de basisraming is doorgerekend.

Tot de stelposten behoren de posten:

- Eindheffing in Bbz

Niet relevant

4.3.10 *Eindheffing in Bbz*

Voorheen was er sprake van problematiek rondom het Bbz-inkomen. In sommige gevallen wordt de leenbijstand voor zelfstandigen omgezet in bijstand om niet. In het jaar van omzetting wordt de lening meegeteld in het toetsingsinkomen voor de toeslagen (zogenaamde papieren inkomen). Gevolg kon zijn dat een toeslaggerechtigde deels of geheel huurtoeslag moet terug betalen.

Voor deze problematiek is per 1 januari 2017 een oplossing gevonden in de fiscaliteit, met toepassing van een eindheffingbestanddeel. Hierdoor wordt belasting geheven bij de vertrekkende van de bijstand (de gemeente) en heeft de Bbz-gerechtigde geen papieren inkomen meer, waardoor het toetsingsinkomen daalt. Dit zorgt voor een toename van het aantal huurtoeslagontvangers. Voor de huurtoeslag leidt deze eindheffing tot hogere uitgaven van €1,5 miljoen per jaar vanaf 2017.

Ministerie van Financiën

EERSTE CONCERNRAPPORTAGE 2017

Directie FEZ
Stand rapport 1 mei 2017

Niet relevant

19. Motie Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ)

Met ingang van 1 januari 2017 is een structurele oplossing gevonden voor de BBZ-problematiek: mensen die toeslagen moesten terugbetalen als gevolg van de leenbijstand die is omgezet in een gift. Per 2017 is eindheffing van toepassing, waardoor de gift niet meer meetelt als inkomen en dus ook niet meer doorwerkt naar de Toeslagen. De Kamer heeft herhaaldelijk gevraagd om met terugwerkende kracht ook een maatwerkoplossing te vinden voor mensen die toeslagen moesten terugbetalen als gevolg van de leenbijstand die vóór 1 januari 2017 is omgezet in een gift. In theorie zou je dan 10 jaar terug kunnen gaan, want sinds die tijd heeft kwijtschelding van de gift plaatsgevonden, met programmakosten van € 51 mln. (€ 5,1 mln. per jaar) en uitvoeringskosten van € 6 mln. (€ 0,6 mln. per jaar). In de laatste motie die is aangenomen, is gevraagd om de juridische mogelijkheden nader te onderzoeken om het mogelijk te maken dat gedupeerden een aanvraag kunnen indienen om alsnog gecompenseerd te worden voor de fiscale nadelen als gevolg van het papieren inkomen voor de jaren 2014, 2015 en 2016. Een compensatieregeling voor oude gevallen die drie jaren teruggaat (zoals in de motie wordt verzocht) lijkt juridisch houdbaar indien deze wettelijk wordt vormgegeven en goed wordt gemotiveerd waarom voor drie jaar is gekozen. De keuze voor compensatie over een beperkt aantal jaren is moeilijk te beargumenteren en daarmee kwetsbaar. Voor deze kosten is geen dekking gevonden bij de verantwoordelijke Toeslagendepartementen. Gezien de demissionaire status van het kabinet zal deze kwestie aan een volgend kabinet moeten worden gelaten. Risico is dat de Tweede Kamer zelf met meerderheid een wetsvoorstel in zou dienen bij Financiën, waar dan geen dekking is voor programma- noch uitvoeringskosten.

Niet relevant

TER BESLISSING

Aan de staatssecretaris

Handwritten signature

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

T 070 10.2.e
F 070

10.2.e

@minfin.nl

Datum

11 mei 2017

Notitienummer

2017-0000071552

Auteur

10.2.e

Van

Uitvoeringsbeleid / DGBel
DB

notitie

Bbz - 2e motie Groot inzake terugwerkende kracht

Aanleiding

De leden Groot (PvdA) en Omtzigt (CDA) hebben in vervolg op een eerdere motie en Kamervragen op 22 februari jl. wederom een motie ingediend, die kamerbreed is aanvaard. De motie verzoekt de regering de juridische mogelijkheden nader te onderzoeken om het mogelijk te maken dat bbz-gedupeerden een aanvraag kunnen indienen om alsnog gecompenseerd te worden voor de fiscale nadelen (bedoeld zal zijn: de nadelen voor toeslagen) als gevolg van het 'papieren inkomen' voor de jaren 2014, 2015 en 2016, en de Kamer hierover voor het zomerreces te informeren.

Beslispunt

Gaat u akkoord met het sturen van een reactie op de motie waarin wordt aangegeven dat:

- Er een wettelijke verankerde compensatieregeling zou kunnen worden getroffen, die juridisch stand houdt, waarin een tijdelijke uitzondering gecreëerd wordt voor de jaren 2014, 2015 en 2016 binnen de toeslagensfeer op de aansluiting bij het fiscale inkomen;
- deze oplossing uitvoeringstechnisch complex is;
- er voor deze regeling geen dekking voor de kosten (afgerond € 17,1 miljoen programmageld en uitvoeringskosten) voorhanden is, om welke reden de regeling niet getroffen kan worden.
- Dat de benodigde wetswijziging en toename in kosten door het demissionaire kabinet niet kan worden besloten en de motie aan een volgend kabinet zal moeten worden gelaten.

alleen met machtneuf op m b/l 23

Kernpunt

- In bijgevoegde motie (bijlage 1) wordt:
  - met instemming geconstateerd dat vanaf 1 januari 2017 de bbz-problematiek voor toekomstige gevallen is opgelost;
  - echter ook overwogen dat bestaande gevallen hiermee niet zijn geholpen, terwijl de regering jaren geleden al een structurele oplossing in het vooruitzicht stelde, ook op verzoek van de Nationale ombudsman;
  - overwogen dat het daarom redelijk is om deze bestaande gevallen te compenseren.
- Om die reden wordt de regering verzocht nader onderzoek te doen om het mogelijk te maken dat bbz-gedupeerden een aanvraag kunnen indienen om alsnog gecompenseerd te worden voor de fiscale nadelen (bedoeld zal zijn:

zie op m b/l 23

Dit is niet in overeenstemming met mijn uitspraak in de TK, dus er op maakten dat 3 si volkomen uitkering en, dus juridisch juist is. Wat is er veranderd?

de nadelen voor toeslagen) als gevolg van het papieren inkomen voor de jaren 2014, 2015 en 2016.

- Een compensatieregeling voor oude gevallen die 3 jaren teruggaat (zoals in de motie wordt verzocht) lijkt juridisch houdbaar indien die wettelijk wordt vormgegeven en goed wordt gemotiveerd waarom voor 3 jaar is gekozen.
- Voor een compensatieregeling is geen dekking gevonden, niet bij de Toeslagendepartementen en niet bij de Belastingdienst. De Toeslagendepartementen hebben aangegeven niet bereid te zijn de kosten van compensatie op zich te nemen.
- Het aandraagen van een mogelijke oplossing aan de Kamer is niet mogelijk bij het ontbreken van dekking.

Toelichting

- De Kamer heeft u meerdere keren verzocht om compensatie van oude gevallen (via een eerder door Groot/Omtzigt ingediende motie van 16 november 2016 en Kamervragen van 10 januari 2017), nu dus wederom via een motie.
- In de beantwoording van de kamervragen van 10 januari 2017 is onder andere een variant behandeld die ziet op compensatie over de jaren 2015 en 2016. Daarbij is aangegeven dat een begrenzing tot een aantal jaren juridisch risicovol is vanuit een oogpunt van gelijke behandeling, omdat de begrenzing tot de jaren 2015 en 2016 niet een duidelijke objectieve afbakeningsgrond heeft. U heeft in die brief verder gezegd dat u geen mogelijkheden ziet om tot een juridisch goed verdedigbare en tevens betaalbare maatwerkoplossing te komen en de motie uit te voeren. Daarnaast heeft u gewezen op de uitvoeringstechnische complexiteit.
- De nu voorliggende motie verzoekt desondanks om de juridische mogelijkheden te onderzoeken om compensatie mogelijk te maken voor de jaren 2014, 2015 en 2016.
- Over de Bbz-problematiek is al meerdere malen gecommuniceerd met de Tweede Kamer. Op 1 oktober 2010 werden de eerste Kamervragen gesteld over de problematiek van het papieren inkomen. Op 7 juni 2013 is bij de beantwoording van Kamervragen (door MIN EZ, mede namens stas SZW en FIN) aangegeven dat de stas FIN bereid gevonden is andere mogelijkheden te onderzoeken om de geschetste effecten te matigen dan wel weg te nemen. In antwoord op een brief van de NO van 1 december 2014 is op 13 juli 2015 bevestigd dat gezocht wordt naar een structurele oplossing (en dat deze vermoedelijk geen oplossing zal bieden voor oude gevallen).
- Compensatie is uitvoerbaar maar complex, zoals ook uitgebreid toegelicht bij de beantwoording van de vragen van 10 januari jl. De bbz-gedupeerde zal een aanvraag voor compensatie moeten indienen, onder overlegging van bewijsstukken waaruit blijkt a. dat in zijn geval sprake is geweest van een omzetting van leenbijstand in een gift en b. wat de omvang van het fiscale inkomen is dat hieruit voortvloeit en c. of op andere wijze al sprake is geweest van compensatie (bijvoorbeeld omdat de gemeente reeds individuele bijzondere bijstand heeft verleend voor de toeslagschuld). Vervolgens zal de Belastingdienst in een handmatig proces, aan de hand van de aangeleverde bewijsstukken, vaststellen welk deel van de terugvordering betrekking heeft op de omzetting van leenbijstand in een gift. Voor dat deel wordt de persoon in kwestie gecompenseerd door het vastgestelde toetsingsinkomen te herzien en het daaruit voortvloeiende recht op toeslag opnieuw vast te stellen. Mensen krijgen dan een nabetaling voor het deel

van de toeslag dat zij als gevolg van de omzetting van de leenbijstand moesten terugbetalen. Ook mensen die de daaruit voortvloeiende toeslagschulden al betaald hebben worden gecompenseerd.

- Een compensatieregeling voor oude gevallen die 3 jaren teruggaat (zoals in de motie wordt verzocht) lijkt, na interne toetsing, juridisch houdbaar indien die wettelijk wordt vormgegeven en goed wordt gemotiveerd waarom voor 3 jaar is gekozen. Zoals hiervoor aangegeven is er wel sprake van een spanningsveld bij afbakening van de periode waarover compensatie plaatsvindt. Er is dan al snel sprake van willekeur of doelredentie. De keuze voor compensatie over 2, 3 of 4 jaar is moeilijk te beargumenteren en daarmee kwetsbaar. Niettemin is de inschatting dat een wettelijk verankerde compensatieregeling die 3 jaar teruggaat in de tijd juridisch wel stand houdt.
- Om principiële redenen heeft u zich gedurende het proces steeds verzet tegen het structureel oplossen van de bbz-problematiek via de toeslagen (i.v.m. uitgangspunt aansluiting bij fiscale inkomsten¹). Dat is de reden waarom eea uiteindelijk via de eindheffing is opgelost. Via de eindheffing is het niet mogelijk om oude gevallen te compenseren. Dat kan dan wel weer via de toeslagen. Omdat het om een tijdelijke regeling gaat voor oude gevallen is het principieel gezien minder erg om in deze gevallen het uitgangspunt van aansluiting met het fiscale inkomen los te laten.
- Indien gekozen wordt voor een wettelijke regeling, dan zou deze opgenomen kunnen worden als zelfstandig artikel van een wijzigingswet zoals het Belastingplan of Overige fiscale maatregelen. Op die manier wordt dan een tijdelijke uitzondering gecreëerd binnen de toeslagensfeer op de aansluiting bij het fiscale inkomen die voor alle toeslagen gaat gelden. De overige bijzondere inkomens die er nu zijn in de sfeer van de toeslagen zien alleen op de huurtoeslag².
- Deze oplossing kost echter maximaal (uitgaande van maximaal gebruik binnen de afbakening van drie jaar) € 15,3 miljoen aan programmageld (€ 5,1 miljoen per jaar) en € 1,8 miljoen aan uitvoeringskosten (0,6 miljoen per jaar). Voor deze kosten is geen dekking gevonden, niet bij de Toeslagendepartementen en niet bij de Belastingdienst. De Toeslagendepartementen zijn op dit moment niet van plan de kosten te dekken waar zij, zoals weergegeven in onderstaande tabel, verantwoordelijk voor zijn:

jaja ik
houd het
op kwetsbaar
dus zeer
onzeker

	SZW KOT en KGB	BZK HT	VWS ZT	Totaal Afgerond
Programmaged 2014 t/m 2016	€ 3.300.000	€ 4.500.000	€ 7.500.000	€ 15.300.000
Uitvoeringskosten 2014 t/m 2016	€ 388.250	€ 529.400	€ 882.350	€ 1.800.000

¹ In de brief van 5 juli 2016 schrijft u hierover dat "...bij de totstandkoming van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen bewust is gekozen voor onverkorte aansluiting van het toetsingsinkomen bij het verzamelinkomen, omdat de Belastingdienst/Toeslagen dan niet zelf het toetsingsinkomen hoeft vast te stellen maar gebruik kan maken van de bij de Belastingdienst aanwezige fiscale inkomensgegevens. Een structurele oplossing binnen de toeslagensfeer is geen begaanbare weg....".

² In artikel 2b van het besluit op de huurtoeslag staan 5 bijzondere inkomens vermeld. Deze tellen niet mee bij de bepaling van het toetsingsinkomen voor de huurtoeslag. Andere uitzonderingen zijn er niet binnen de toeslagen voor wat betreft het inkomen.

- Indien u akkoord gaat met de beslispunten kan het kostenaspect geagendeerd worden voor een volgend bestuurlijk overleg met de Toeslagendepartementen.

Parafenoverzicht

Werkmap

Onderwerp: DGB 71552 2e Motie Groot - Bbz
 Nummer: 2017-0000006684
 Algemeen taakverzoek: Hierbij een notitie nav 2e motie Groot/Omtzigt inzake de Bbz (papieren inkomen).
 Is reeds afgestemd met:
 - DGFZ: 10.2.e
 - FEZ: 10.2.e
 - IRF: 10.2.e

Document: DGB 71552 Notitie 2e motie Groot inzake Bbz (2017-0000071552)

Naam	Datum en Tijd	Inbox
10.2.e	16-05-2017, 17:21	DB Paraferen
	16-05-2017, 10:22	IRF/VT
	15-05-2017, 12:38	FEZ Paraferen
	14-05-2017, 19:59	FEZ/Stukken VT
	12-05-2017, 15:47	DGBEL/Bedrijf Financieel Paraferen
	11-05-2017, 08:09	DGBEL/Uitvoeringsbeleid Paraferen
	17-05-2017, 13:33	IRF Paraferen
	17-05-2017, 12:39	IRF/JFA Paraferen
Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT)	16-05-2017, 20:08	DGBEL Paraferen

SG: cc